

Тема 1. Вступ до глобалізації: визначення, історичний контекст, тенденції, наслідки

➔ **Мета:** дослідження економічної природи глобалізації; виявлення сутності й особливостей перебігу її сучасного етапу; аналіз та характеристика глобалізаційних факторів. Структурування знань щодо тенденцій та протиріч розвитку глобалізації.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань

При опрацюванні даної теми доцільно звернути увагу на різні підходи до вивчення сутності феномену «глобалізації», порівняти існуючі концепції та підходи. Потрібно зосередитися також на порівнянні різних поглядів на зародження даного процесу, його періодизацію.

Потрібно акцентувати увагу на виділенні основних тенденцій та протиріч глобалізаційного процесу. Чітко визначати позитивні та негативні прояви глобалізації. Розуміти та пояснювати різницю між її передумовами та чинниками.

Варто орієнтуватися в сценаріях розвитку людства та наслідках глобалізації для різних груп країн: розвинутих; тих, що розвиваються; слабо розвинених країн.

План

1. Сутність глобалізації.
2. Фактори глобалізації.
3. Наслідки глобалізації.
4. Етапи становлення глобалізації.
5. Тенденції і протиріччя, що спостерігаються у світі.

Основні терміни і поняття

Постіндустріалізм, інтернаціоналізація, міжнародна мікро- та макроінтеграція, транснаціоналізація, регіоналізація, глобалізація, глобальна економіка, глобальний економічний розвиток

Завдання для виконання на практичному занятті

? **Завдання 1.** Експрес-опитування. Дайте короткі відповіді на питання:

1. Що вивчає навчальна дисципліна «Сучасні тенденції глобалізації»?
2. У чому полягає сутність процесу глобалізації та які його прояви?
3. Що таке глобалістика і яка її мета? Чим зумовлено виникнення глобалістики як науки?
4. У чому полягає позитивний вплив глобалізації на світову економіку?
5. Які негативні наслідки мають глобалізаційні процеси для світової економіки?
6. Які методи досліджень використовують у глобальній економіці?
7. Які підходи до періодизації процесу глобалізації вам відомі?
8. Які основні тенденції спостерігаються зараз у світі?

9. Як проявляється глобалізація у вашому житті?

👉 **Завдання 2.** Пошук, аналіз та обговорення новин на тему: «Переваги та недоліки глобальних процесів в економіці».

👥 **Завдання 3.** Групове завдання.

Поділитися на 2 групи. Підготуватись до дискусії.

Перша група готує презентацію на тему «Глобалізація переважно позитивно впливає на економіку та веде до масового процвітання в майбутньому». Друга група готує презентацію на тему «Глобалізація переважно негативно впливає на економіку та веде до суттєвого занепаду в майбутньому».

Рекомендації для виконання:

У кожній групі має бути особа, яка виконує окреме завдання:

- хтось відповідає за збір інформації;
- хтось – за систематизацію тексту, із перетворенням його у таблиці, рисунки, схеми тощо;
- хтось – за її оформлення у вигляді презентації (використовуючи програми Power Point, Prezi тощо);
- хтось – за виступ із доповіддю.

Ролі розподіляються між студентами самостійно.

Вимоги до презентації:

Презентація повинна містити ілюстрації, графіки, статистичні дані. Текстом презентація не має бути перевантажена. Доповідачу слід пам'ятати, що аудиторія знаходиться в ролі «клієнта», увагою якого необхідно заволодіти. Регламент – 10 хвилин.

Рекомендації для ведення дискусії:

Після презентацій проводиться обговорення та обмін думками щодо того, чи глобалізація впливає переважно позитивно, або ж переважно негативно на економіку.

Пам'ятайте про правила ведення дискусії: не допускати перетворення дискусії у з'ясування особистих стосунків; можна переконувати, але не можна принижувати опонентів; зберігати спокій і врівноваженість у спорі; критикувати без роздратування і злості, але й не вибачатися за критику, тому що це не ознака ввічливості, а вияв невпевненості у своїй правоті; програвати і перемагати достойно; при поразці не сердитися, і не бути розгубленим; при перемозі залишатися спокійним і скромним; давати можливість опонентам «зберегти обличчя».

Регламент на виступи – 2 хвилини.

Наприкінці підведення підсумків.

👉 **Завдання 4.** Підготуйте одноосібну доповідь.

1. Глобалізація, її вплив на сучасну економіку.
2. Особливості сучасного етапу глобалізації.
3. Базові концепції, які характеризують історичні рамки глобалізації.
4. Школи сучасної глобалізації.

5. Трагування терміну «глобалізація» у дослідженнях вчених-глобалістів.

 Завдання 5. Прочитайте англійською мовою уривок зі статті «Economic Globalization – Pros and Cons (with Examples)» Written by Chris Drew (PhD), February 3 2024. URL: <https://helpfulprofessor.com/economic-globalization-examples-pros-cons/> [6]. Та дайте відповідь на питання англійською мовою.

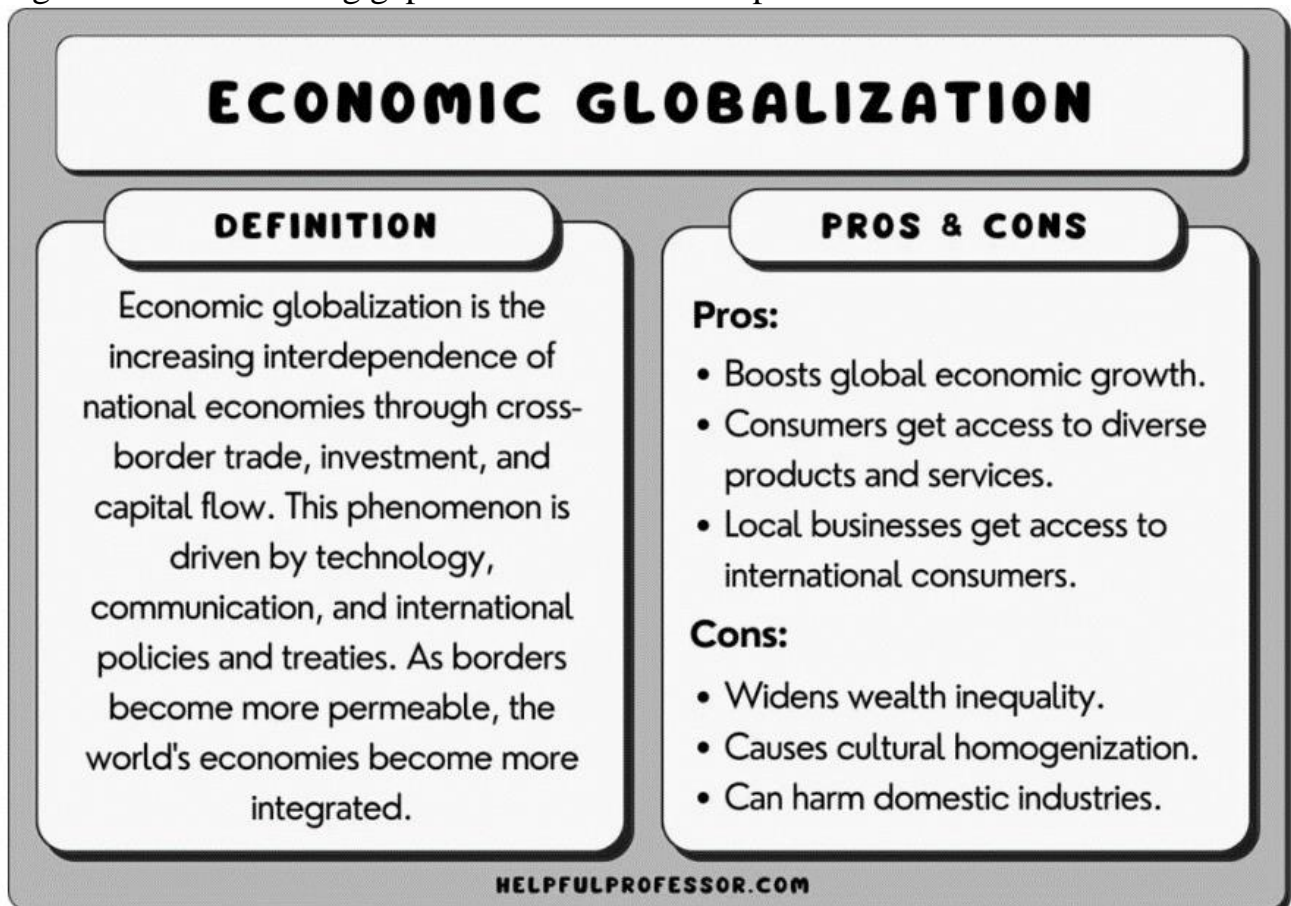
Economic globalization is one of 8 types of globalization. It refers to the ways in which global economies have become integrated through growing business, trade and financial interdependence.

Elements of economic globalization include:

- Rise of Multinational Corporations;
- Movement of Manufacturing Industries to Developing Nations;
- Growth of Financial Hub Cities in Developed Nations.

While we usually refer to modern examples of economic globalization (as it is more extreme than ever), the globalization of our economies has been going on for centuries. An example of this is the rise of the tea trade from India to England facilitated by the East India Company that was founded in 1600.

There have been both positive and negative effects of the economic integration of the world's economies. A positive is increased prosperity of the world overall. A negative is the widening gap between the rich and poor.

ECONOMIC GLOBALIZATION

DEFINITION

Economic globalization is the increasing interdependence of national economies through cross-border trade, investment, and capital flow. This phenomenon is driven by technology, communication, and international policies and treaties. As borders become more permeable, the world's economies become more integrated.

PROS & CONS

Pros:

- Boosts global economic growth.
- Consumers get access to diverse products and services.
- Local businesses get access to international consumers.

Cons:

- Widens wealth inequality.
- Causes cultural homogenization.
- Can harm domestic industries.

HELPFULPROFESSOR.COM

Definition & Simple Explanation

Economic globalization is the element of globalization concerned with how our economies have become increasingly interconnected. As our world has become more interconnected (thanks to faster movement of goods and people as well as high-speed telecommunications), businesses have made the most of this to engage in cross-border commerce.

Economic integration includes the integration of:

Goods – Including the production and sale of products and their parts across international borders.

Services – Including increased movement of labour and the growth of international service providers such as call centres moving overseas.

This integration sped up toward the second half of the 20th Century and its growth continues to this day.

Examples of Economic Globalization:

1. Rise of Multinational Corporations

Multinational corporations include Coca-Cola, McDonalds, Amazon and Google. Globalization of economies has often allowed multinational corporations to move to offshore tax havens and low-tax nations to minimize their tax responsibilities to society.

2. Internationalization of Capital Markets

The growing ease with which companies (and individuals) can move money overseas has led to international capital markets. In short, this means companies overseas can fund businesses all around the world. This was labelled by Arjun Appadurai as «financescapes».

Now, an entrepreneur can get cheap low-repayment funding from overseas to set up a business venture. Similarly, overseas buyers can flood a real estate market to buy up houses in international cities like Vancouver BC or Melbourne Australia. This can inflate housing prices for locals.

Similarly, Chinese industries have been quite aggressive in buying up farming land and industries around the world – which has led to some backlash from locals who feel as if local land should be owned by local people.

3. Movement of Manufacturing Overseas

The past few decades have seen massive closing-down of manufacturing industries in developed nations. Those industries have been moved offshore, such as to Mexico, Vietnam and China, where labour regulations are sometimes less stringent and wages are lower.

Now, if you look at the label on your clothing or electronics, you'll often see a «Made in China» label.

This has allowed us to get cheaper goods, but has led to backlash from activists who have seen entire industries for blue collar workers collapse in developed nations. Some could also claim the quality of the goods may be affected if manufactured in countries with lower quality standards.

4. Internationally Mobile Labour Forces

White collar jobs in finance, engineering and related industries have benefited from globalisation. Those with in-demand skills can find work across the world before

even stepping on an airplane and travel internationally for 12- to 36- month stints to conduct work overseas.

This concept of migration for work is not new. New world nations like the United States are built on movement of people seeking economic mobility. The major recent change has been the speed and ease with which this movement can happen for those with in-demand skills.

5. Rise of «Hub» Cities

As the globe's economies have become increasingly intertwined, nations have developed expertise in specific industries. This is known as the development of «economies of scale» and leads to improved productivity.

One consequence of this is that there are now hub cities around the world focused on particular industries. London is known as a finance hub, Los Angeles for technology (see also: technological globalization), and Seattle for aviation.

6. Worldwide Booms and Busts

A globalized economy means that each economy around the world is dependant on the success of others. Thus, a recession in one nation may have a flow-on effect and cause a recession in others. The Great Depression and the Global Financial Crisis are two examples where economic problems in one part of the world (such as the United States) can lead to economic woes all around the world.

Questions to discuss:

1. What types of globalization do you know?
2. When did the first TNCs appear and what did they do?
3. What examples of the movement of manufacturing overseas, international labor movement can you give?
4. How do you think the current recession in the world economy will affect different groups of countries?
5. What impact does the rise of «hub» cities have on the planet's environmental situation?